

OBRRTNIK

Glasilno Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik dipl. teh. A Kunstler. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto I.

Ljubljana, dne 15. oktobra 1932.

Štev. 15.

Naše gospodarske zbornice

V „Jugoslovanskem Lloyd“ ki izhaja v Zagrebu, smo pred kratkim čitali članek, ki obravnava gospodarske zbornice. Članek prinašajo v prepisu tudi drugi naši gospodarski listi, ker je jako stvaren in objektivni. Tudi mi bi ga priobčili našim čitateljem v celoti, vendar se moramo radi preobilice gradiva omejiti le na izveček, iz katerega pa bo vzlic temu prejelo obrtništvo jasno sliko o vprašanju naših zbornic.

Uredništvo.

S pred kratkim izdano uredbo od našega ministra za trgovino in industrijo v zmislu obrtnega zakona, stoji naše gospodarske zbornice pred veliko preuredbo svoje upravne in praktične uprave, ker se bodo iz dosedanjih, radi zmanjšanja svojih denarnih zahtev povečini izločili obrtniki, ki upravičeno zahtevajo gospodarsko samoupravo.

V naši državi v glavnem obstojita dva sistema gospodarskih zbornic in sicer skupne in ločene. Ločene zbornice obstoje na področju bivše Srbije, dočim je v ostalih pokrajinah doslej prevladoval sistem skupnih zbornic.

Kateri sistem je torej boljši?

Ugotoviti je treba samo to, da je naše obrtništvo od dneva, ko je zavzel njegov organiziran pokret širše oblike, stavilo kot prvo svojo zahtevo: ločeno „Obrtniško zbornico“. Tudi pozneje je mogel vsakdo, kdor je spremljal obrtniški pokret, ugotoviti, da obrtniki od te upravičene zahteve niso nikdar odstopili, ter da hočejo v svoji borbi uspeti. V tej borbi so jim po večini služile za vzor nemške gospodarske zbornice, ki so se med nemškim obrtništvom idealno obnesle v tem, da so dosegle moč, ki je tudi sila nemške veleindustrije ni bila zmožna potlačiti. Prav nemškemu obrtništvu se je torej idealno posrečilo popraviti napačno teorijo gotovih gospodarstvenikov, ki prerokujejo gotovo propast obrtnika v morju industrializacije. V tem so obrtništvo brez dvoma v velik meri podprle obrtniške zbornice, katerih je v Nemčiji krog 70, s tem, ker so potom njih mogli obrtniki sami odločevati o sebi ter svojih življenjskih vprašanjih.

Tudi pri nas imamo priliko prepričati se o koristnem delu beogradske samostojne „Obrtniške zbornice“ za obrtnika. Na drugi strani pa je imel vsakdo priliko spoznati, da se interesi obrtništva v skupnih zbornicah vselej in povsod podrejujejo gospodarsko močnejšim panogam: to je industriji in trgovini. Ni naš namen, komu kaj predčicati, ali resnici na ljubo moramo ugotoviti, da se je to vselej tako godilo, kadar so se križali interesi obrtnika z interesi druge gospodarske panoge.

Za posebne obrtniške zbornice so se striktno izjavili v ogromni večini vsi obrtniki v državi, tako tudi oni zahtevajo svojo posebno Obrtno zbornico.

Obrtni zakon je tudi v tem pogledu predvideval zahtevo obrtništva, ki ima sedaj zakonsko možnost osnovanja posebnih obrtniških zbornic. Vendar daje zakonska uredba o zbornicah obrtniku samo delno možnost osamosvojitve, dokler se tudi vsepovsod tam ne osnujejo ločene obrtniške zbornice, koder jih obrtništvo želi in zahteva.

Stojimo torej pred osnovanjem šestih novih obrtniških zbornic, ki so s tozadevno uredbo ministra trgovine in industrije točno določene.

Četudi je tozadevna določba že pred delj časa podpisana in izdana, vendar se dosedaj še ni ničesar storilo na stvarnem osnovanju teh zbornic.

Po nekkih vesteh bi se moralo to imenovanje v kratkem izvršiti in takrat bode brezdvomno situacija jasna. Imenovane zbornične uprave bodo takoj pristopile k začetnemu delu na organizaciji posebnih obrtniških zbornic. To delo bi predstavljalo predvsem osamosvojitve obrtništva, ter njegovega deleža na imovini od sedanjih skupnih

zbornic, zato pričakuje prvo upravo teh posebnih zbornic brez dvoma veliko in odgovorno delo. Razen delitve premoženja je treba izvršiti: organizacijo nove zbornice, personalno vprašanje, izdelava potrebnih statotov in pravilnikov ter poslovnikov, izvesti organizacijo prisilnih obrtniških združb a v istem času nemoteno obavljati vse tekoče posle v zmislu zakona. Vendar, kakor smo poučeni, se obrtništvo ne boji izvršitve teh nalog, ako bodo v upravo in predsedstvo izvoljeni in imenovani pravi in zmožni in upravičeni obrtniški voditelji, ki že doslej v tem pogledu uživajo polno zaupanje vsega obrtništva.

Obrtniške zbornice, posebno zagrebška (s preko 22.000 pripadniki) in pa ljubljanska (s preko 24.000 pripadniki), bi bile resnično močne in reprezentativne obrtniške predstavnice, ter bi bile brez vsakega dvoma sposobne za intenzivno življenje. Njihove glavne dohodke bi se reguliralo od zakonskih taks za izdana pooblastila (§ 95, o. z.) kakor tudi od zborničnih davščin ter ostalih taks, predvidenih v zakonu. Ti dohodki bi bili vsekakor manjši od sedanjih, toda še vseeno zadostni za vzdrževanje zbornic.

Pri zbornicah, ki že imajo zakonsko zagotovilo za samostojnost, bi torej zaenkrat predstavljala razsodišča, ki ostanejo pod okriljem starih skupnih zbornic, še nerešeno vprašanje, ki pa ga bi bilo vsekakor rešiti z merodajne strani po želji in v korist obrtnika, ki stremi za popolno neodvisnostjo. Ne vzbujajmo obrtniku nepotrebnega nezaupanja! Obrtniki so zmožni, da tudi to vprašanje pravilno in pošteno rešijo.

Stojimo torej pred osnovanjem prvih obrtniških zbornic v Zagrebu, Osijeku, Banjaluki, Sarajevu in Skoplju ter je ob tej priliki čestitati našim marljivim in zavednim obrtnikom dotičnega področja, ki so vedeli, kaj je obrtništvo. A kaj je z ljubljansko obrtniško zbornico. Pričakujemo, da tega ne bodo pustili, da bi bil baš v Dravski banovini obrtnik, ki tvori najzanesljivejši državotvorni in nacionalno-gospodarski element, nezadovoljen.

Zadovoljstvo obrtnika in vpoštevanje njegovih želj in zahtev po drugih pokrajinah bo pa vsekakor blagodejno vplivalo na splošne gospodarske prilike v naši državi, prav posebno pa še v sedanjem času.

Naša pletilna obrt

Pred nedavnim so naši domači pletilci, katerih število se je v zadnjih letih znatno pomnožilo, ustanovili svojo stanovsko zadrugo za zaščito svojih stanovskih potreb in pravic. Znano nam je, da je bila naša pletilna obrt v Dravski banovini, ki jo baš južni del naše države zelo cenil in tudi v ogromni meri zaposluje, dosedaj nekaka „divja neorganizirana obrt“ in katere se je mogel izučiti vsakdo v kratki dobi brez kakršnekoli predizobrazbe in še to povsem poljubni učni dobi, ki jo je določal povsem individualno delodajalec sam. Vseled tega dejstva in pa radi splošne potrebe skupnega organiziranega nastopa naših pletilcev v naši gospodarski javnosti se je pojavila nujna potreba po ustanovitvi stanovske zadruge, da se od temeljev navzgor uredijo vsa vprašanja, ki se ne dotikajo le napredka in gibanja obrti same, marveč v isti meri tudi njenih strokovnih in zakonitih predpogojev tako glede pravice izvrševanja obrti, glede učne dobe, glede kvalifikacije strok. moči, posebno pa glede trga in konkurence, kajti v tem pogledu v stroki še danes ne obstoji nikake skupnosti v pogledu minimuma in maksimuma delavne cene, katero pomanjkanje je dosedaj omogočalo prosto in s tem tudi nelojalno konkurenco producenta in preprodajalca in v mnogih slučajih izkoriščanje preprodajalca tako na račun neorganiziranega producenta, kakor na račun konsumenta. V teh vprašanjih vsekakor

Opozarjamo vse tovariše ter vse obrtne zadruge in društva, da izda Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino

„ŽEPNI KOLEDAR“
za leto 1933. Prijave za oglase in naročnino sprejema gori imenovano društvo.

stoji novoosnovana stanovska zadruga pletilcev prav z ozirom na aktualnost svojih izdelkov v današnjem času, pred velikimi, težkimi in odgovornimi nalogami, pletilstvu Dravske banovine postaviti čimpreje reelne in solidne in pa kvaliteti odgovarjajoče temelje, po katerih bo mogoče dvigniti naše pletilstvo na nivo, ki ga predstavlja danes pletilna obrt n. pr. v Čehoslovaški, Nemčiji itd.

V toliko se dotikamo prilik in razmer ter potreb naše domače pletilne obrti, ki se nahaja v pogledu organizacije danes pri nas šele v povojih. V naslednjem pa se pobavimo nekoliko z obrtjo in njenimi prilikami samimi na sebi.

Povojna leta, ki so prinesla seboj znaten preobrat v vsem svetovnem gospodarstvu, so pravtako povzročila tudi potrebo, da se življenjski konsum naših širokih, socialno šibkih mas čimbolj omeji na najneobhodno; potrebnejše, na čim cenejše in tudi čim racionalnejše življenje in zato je med drugim tudi v naši oblačilni stroki bolj in bolj nastopala potreba, zadovoljiti šibkejšega konsumenta za mrzle in težke zimske dneve s čim izdatnejšem, a tudi cenejšim oblačilom. V drugih državah, prizadetih po svetovni vojni se je ta potreba vsled mnogo bolj razdrapanih socialnih razmer pokazala že preje in zato se je tam, kakor tudi pozneje pri nas bolj in bolj začela uveljavljati volna (bombaževa), ki je nudila za obstoječe in nastajajoče potrebe in razmere konsumenta, pravzaprav najcenejšo surovino, ki edina je mogla radi svoje izdatnosti zadovoljiti življenjske potrebe in odgovarjati socialni moči konsumenta, ki se je mogel za mal denar dobro in toplo obleči. Na drugi strani pa je posredno od tega nastal tudi znaten preobrat v splošni modi, ki je pričela favorizirati vse bolj in bolj lične in tudi cenejše izdelke pletilne obrti in industrije, ki morejo v resnici danes zadovoljiti še tako razvajeno in konservativno oko. Tako se je polagoma pri nas doma na eni strani vsled opisane, na drugi strani pa v največji meri vsled brezposelnosti med našim ženstvom, ki po vojni ni moglo več obsedeti doma in delati na svojih ball, temveč so pognale življenjske in socialne razmere prav vse za kruhom, pričelo misliti na nove vire dela in zaslužka. V tej tkzv. „volneni konjunkturi“ je našlo v resnici v veliki meri naše ženstvo svojo eksistenčno neodvisnost in svoj vsakdanji kruh. Resnici na ljubo moramo omeniti, da je v veliki meri k temu pripomoglo dejstvo, da so bili od različnih tovarn, ki so imele interes na oddaji svojih strojev, isti plasirani našemu pletilcu po znosnih pogojih če že ne v cenah, pa vsaj v plačilnih pogojih.

Pletilna obrt predstavlja pri nas več ali manj karakteristično žensko obrt in danes redkokje hodiš, ne da bi čul skozi to ali ono okno prijetno in pridno prasketanje šivank na pletilnem stroju, ki posebno za nastopajočo zimsko sezono neutrudno pojo svojo pesem.

(Dalje prih.)

Prosimo, poravnajte naročnino za list, ker naš list nima nikakih denarnih podpor iz obrtniških fondov za tiskanje in razpošiljanje časopisa.

Eksistenčni minimum in obrtnik

Pričenši s 1. januarjem leta 1929. plačujemo davke na podlagi določil zakona o neposrednih davkih. Izmed 6 davčnih oblik, katere ta zakon navaja, pridejo za obrtnika v poštev prve 3 oblike, v izjemnih slučajih morda tudi katera izmed ostalih 3 oblik.

Več ali manj zemljarine plačuje tudi večina obrtnikov Dravske banovine. Brez ugovora in prej ko je mogoče plača obrtnik ta davek, ker se zaveda in misli, da se mu v agrarni državi nikakor ne bo odmerila zemljarina previsoko; zaveda se pa tudi, da mu bo omogočeno životariti vse dotlej, dokler mu bo lastna gruda dajala gotov del od najpotrebnejšega kar rabi, da za silo preživi sebe in svojo družino.

Isto kar velja o zemljarini velja tudi za zgradarino. Zgradarino plačuje tisoče in tisoče državljanov različnih stanov in poklicev in sodelovanju teh z davčnimi oblastmi se imamo zahvaliti, da je zgradarina vsaj znosna. Obrtnik, kateri ima delavnico in stanovanje v lastni hiši, čuti (seveda, če mu ni hiša zadolžena) pod nogami trdna tla, on ve, da mu je eksistenca sigurnejša kakor pa tovarišu, kateri nima svojega doma, zato rad, čeprav težko, plača pripadajoči davek.

Največ pa prispeva obrtnik v davčno blagajno potom plačevanja pridobitne. Ravno pri odmeri pridobitne se pa čuti posebno mali obrtnik prizadetega, to pa zato, ker se mu ni pripoznalo življenskega minimuma.

Zato se je takoj, ko je stopil zakon o neposrednih davkih v veljavo, tudi že pojavila težnja prizadetih, pridobiti si pravico do življenskega minimuma. O tem se je govorilo na zborovanjih, o tem se razpravljalo v zadrugah, v zvezah zadrug in glasom časopisnih poročil tudi v zbornici. Toliko zaželeni in upravičeni življenski minimum malega pridobitnika je pa kljub temu izostal, iz česar bi se po pravici moglo sklepati, da je večina tozadevnih sklepov in zahtev ostala v sejnih zapisnikih, resnih korakov v dosego namena se pa najbrže ni storilo. Če se je pa morda res poskusilo priboriti obrtniku upravičeni življenski minimum, se je pa poskus moral razbiti ob odporu močnejših faktorjev. Toda, nespametno je, če bi se še sedaj zahtevalo od obrtnika, da verjame vse kar mu rečejo ali napišejo njegovi prijatelji, vendar pa je verjetno, da so se res že storili resni koraki z namenom, da se davčno breme obrtnika zmanjša. Ti koraki pa so morali ostati brezuspešni, oziroma so imeli jako malo koristnega uspeha. Z večjim uspehom seveda ne moremo računati. Močno izgleda, da se gospodje pri nas čutijo toliko vzvišene nad tovariši ostalih banovin, da bi najraje s skrajnega severa diktirali celi državi.

Zahteva malega pridobitnika, da se mu prizna davkoprosti življenski minimum je upravičena in razumljiva prav tako, kakor je razumljivo prizadevanje vsakega živega bitja, da si ohrani življenje. Vsakemu človeku bi se moralo priznati pravico do golega življenja, pravico, da zamore iz zakonito pridobljenih sredstev dobavljati svojemu telesu toliko hrane in obleke, da ne trpi njegova pridobitvena sposobnost in njegovo zdravje, ker le od zdravega človeka more zahtevati država in družba, da v vsakem slučaju spolnjuje dolžnosti, katere se mu nalaga. To kar porabi človek za ohranitev svoje delovne moči je vendar režijski izdatek, potreben zato, da se sploh more doseči v obratu kak dohodek, kakor je režijski izdatek znesek, katerega se plača za olje ali premog, potreben za pogon kakega stroja. Če zahteva mali pridobitnik, da se mu prizna odgovarjajoči življenski minimum, je to že bolj zahteva stroja, kakor pa zahteva človeka. Ker oni, ki življenskemu minimumu malega pridobitnika s stališča konkurence morda niso naklonjeni, gotovo ne črpajo gonilne sile za svoje stroje iz zraka, temveč morajo plačati za njo gotov znesek, katerega vpišejo v rubriko „režijski izdatek“. Upravičeno je upanje, da bodo podobni življenski minimum priznali tudi obrtniku-človeku. Ravno tako pa smemo upati, da bodo priznali obrtniku življenski minimum oni, katerim ga je že zakon priznal, dasi stoji socialno visoko nad povprečnim obrtnikom.

Kolik naj bi bil davkoprosti življenski minimum malega pridobitnika? Na vsak način tolik, da si z njim more vzdržati svojo produktivno moč. Pribiti je treba, da obrtništvo ne stremi za tem; da bi se ognilo plačevanju davkov, temveč zahteva zase le pravico, katero se prizna vsakemu stroju. Če bodo naše zahteve pretirane, se jih ne bo moglo vzeti resno in dosegli ne bomo ničesar. Če pa zahtevamo to, kar se je drugim že priznalo, smemo pričakovati, da se bo našo zahtevo upoštevalo. Obrtnika, tudi malega, se smatra za kapitalista, pri tem se pa pozabi upoštevati, da ta sproletarizirani kapitalist strada in je na slabšem od večine onih, ki plačujejo davek od nesamolastnega dela. Pravično bi bilo, če bi se ne odmerjal davek onim obrtnikom, ki ne delajo s stroji po za plačevanje uslužbenškega davka veljavni lestvici, ostali, ki delajo s pogonsko silo, pa šele po sedanjem načinu. Komur so pridobitne

prilike podeželskega obrtnika nekoliko znane, on ve, da bi v slučaju, če bi se pravkar navedeno doseglo, plačalo najmanj 50% obrtnikov davek po višini enak davku najnižje stopnje uslužbenškega davka.

Zahteva malega pridobitnika, da se mu prizna gotov eksistenčni minimum je logično upravičena in prepričan sem, da nam bo eksistenčni minimum priznan kljub splošni krizi, katera tudi državni blagajni ne prizanaša, če seznanimo merodajne faktorje s svojimi pridobitnimi prilikami. Gre se za obstoj, za golo življenje tisočev obrtnikov. To število se bo vsled naraščajoče krize, vsled gospodarske vojne še vedno večalo. Zato je treba iti takoj na delo. Točasno gubi obrtništvo sicer največji del svojega prostega časa z reševanjem dela in sporov v zvezi z uveljavljenjem novega obrtnega zakona, vendar bo pa po mojem mnenju moralo najti čas in pota, da bo v složnem nastopu, najbolje brez posredovanja neobrnitkov, doseglo obrtniku koristne zahteve.

I. Gabrič, Brežice.

Vse naročnike »Obrtnika«, ki prejema list, pa ga še niso plačali, prosimo, da to čimprejre store, ker se ta obrtniški list vzdržuje samo z naročnino brez drugih podpor.

Važno!

V soboto dne 22. X. 1932. bo v Kočevju prijateljski razgovor med kočevskimi obrtniki, kjer bodo poročali tudi ljubljanski obrtniki o položaju obrtniške gospodarske politike in o delovanju „Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino“.

V nedeljo 23. X. 1932. bo sličen razgovor dopoldne v Ribnici, popoldne pa v Velikih Laščah.

Obrtniki dobe ob tej priliki vsa pojasnila o društenem delu za obrtniško-osamosvojen pokret.

V trgovinah so se podražili vsi iz inozemstva uvoženi predmeti, ki jih rabijo obrtniki, za približno 20 Din pri 100 dinarjih. Obrtniki naj pri določanju cen svojim izdelkom to pravočasno upoštevajo.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani namerava za prihodnje dni sklicati v Ljubljani širši sestanek obrtništva, kjer bodo prejeli informacije in poročila o aktualnih obrtno-gospodarskih, obrtno-pravnih in mestnih občinskih in javnih dobav ter o davčnih zadevah. Namen sestanka je tudi pobaviti se z vprašanjem zavarovanja njegovih uslužbencev v O. U. Z. D., kjer se nameravajo v kratkem zvišati zavarovalni prispevki.

Glede poročevalca kakor tudi prostora, kjer se bo vršil sestanek, bomo še pravočasno poročali. Važno je, da se čim več tovarišev-obrnitkov udeleži tega sestanka. Na sestanku more vsakdo staviti svoja vprašanja ter se udeležiti razgovora.

Štev. 18548. itd.
Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov ročajev za kladiva, 100 komadov toporišč za sekire, 100 komadov toporišč za krampe in 1500 komadov brezovih metelj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni zbornice TOI v Ljubljani.)

Štev. 18617. itd.
Dne 14. novembra t. l. se bo vršila pri inženjsko-tehničnem oddelku komande mornarice v Zemumu licitacija glede dobave jekla, verig, pil, sider itd. (Oglas je na vpogled v pisarni zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dne 29. oktobra t. l. se bo vršila pri Središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu licitacija glede oddaje ključavničarskih del za svojo novo zgradbo v Skoplju. (Oglas je na vpogled v pisarni zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje popravila strehe nad vozovnim oddelkom delavnice Maribor. (Oglas je na vpogled v pisarni zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Štev. 18723. itd.
Direkcija državne železnicare Vreš-Majdan sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 150 parov čevljev z lesenimi podplati, ter glede dobave raznega orodja (vile za koks, lopate, grablje, sekire itd.).

Obrtnice! Obrtniki! Podpirajmo se med seboj in ne konkurirajmo si po nepotrebno.

Slavje

V krajih bivše nižje Štajerske dobro poznani obrtniški delavec in narodnjak g. **Jožef Verbnik**, tesarski mojster iz Celja praznuje letošnje leto petdesetletnico svojega tesarskega obrta, za kar mu v imenu vsega našega obrtništva iskreno čestitamo.

G. Verbnik je bil rojen 1. 1866. v Škalicah pri Konjicah kot sin poznane narodne rodbine ter se je s svojim šestnajstim letom posvetil tesarskemu rokodelstvu. V teku svoje pomočniške dobe je preomljal velik del naše sedanje domovine s trebuchom za kruhom po tedanjem „vandrovske običaju“ ter se 1. 1890. zopet povrnil nazaj v svoj rojstni kraj, kjer je kakor pozneje v Celju, služboval pri večjih tesarskih podjetjih kot tesarski mojster. V letu 1911. pa si je vsvaril svojo samostojno obrt, ki jo izvršuje še danes splošno čislani in priljubljeni.

Želimo mu, da vstraja še mnogo let pri svojem težkem in plodonosnem delu in da deluje kakor doslej, tudi v naprej na našem poštem skupnem obrtniškem pokretu.

Vsebanovinski obrtniški zbor

Nato prečita sledečo resolucijo:

- Veruje naj se davčni napovedi posameznikov. Uradne poizvedbe naj se vrše po strokovnjakih in direktno pri obdavčencu ali pa pri strokovni organizaciji;
- vse občinske doklade naj bi v nikakem slučaju ne presegale 100% osnovnega davka;
- vsi mali obrtniki, to so taki, ki imajo do dva pomočnika in akoravno ima delavnica tudi pogonsko silo, naj se uvrste v najnižjo obdavčno skupino;
- vsi zaostali davki do prve polovice leta 1932. naj se črtajo, odnosno tako znižajo, da bode te davke mogoče plačevati v obrokih tekom naslednjih let;
- obrnike naj se obdavči šele, če presega njih čisti dohodek Din 6.000;
- za upravičenost prevzema državnih dobav naj zadostuje, da se je plačal davek v pretečenem letu;
- vse rubežni v obrtnih delavnicah in rubežni obrtnikovih strojev naj se takoj prekličejo in za nadalje to postopanje ustavi.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Predsednik g. Pičman se zahvali g. Gogali za stvarno podane smernice glede ureditve obrtniških davčnih zadev in poda besedo g. Kolarju iz Vranskega, ki izvaja:

Spoštovani tovariši!

V pogledu obrtniškega zavarovanja imamo po novem obrtnem zakonu obrtniki zaenkrat zagotovilo, da se bode v doglednem času pristopilo k rešitvi vprašanja socialnega zavarovanja obrtnika. Torej smo vendar prišli obrtniki do tega, da se moremo tudi mi sami enkrat pobaviti s socialnim vprašanjem našega stanu. Da pa do tega ni prišlo že davno poprej, tovariši obrtniki, da mi že davno poprej nismo uvideli potrebo kot samostojni obrtniki, da tudi mi potrebujemo to, kar že imajo naši uslužbenci, ki delajo 8—12 ur dnevno, to je svoje zavarovanje za slučaj bolezn, nezgode ali smrti, kdo je temu kriv? Ali nismo to sami zakrivil, ker se nam dosedaj to vprašanje sploh ni zdelo potrebno, kot da mi nimamo zdravja, kot da mi ne računamo z nezgodo in smrtjo, kot da mi ne bi imeli svoje lastne družine-žene, otrok. Kje smo bili takrat, ko so si drugi stanovi ustvarjali podlago in sigurnost za težke dni bodočnosti, za dogodke, ki jih ne predvidevamo. Kdaj smo mi mislili na to, kaj bo z našimi družinami v slučaju naše delanezmožnosti itd. Naše združne organizacije bi morale tedaj nastopiti, opozoriti obrtnika na to in se pobrigati za njegovo socialno zavarovanje.

Ali mi sedaj, ko je vprašanje obrtniškega socialnega zavarovanja aktualno, nočemo pripustiti, da se ta panoga naših obrtniških svojini in pravic centralizira. Mi moramo imeti svoje lastno obrtniško zavarovanje in tega bomo dosegli, če bomo obrtniki delali z združenimi močmi ter ne bomo imeli v naših vrstah izdajalcev, ki bi nas prodali zopet za judežve groše onemu, ki jim več ponudi. Proti karteliziranju moramo nastopiti edinstveno kot obrtniki in ničesar drugega, kaiti v slogi je moč in naša obrtniška bodočnost.

Z zahvalo poročevalcu za vzpodbudna in stvarna izvajanja poda nato preds. g. Pičman besedo g. Ivanu Šimencu iz Ljubljane, ki izvaja:

Dragi tovariši!

Namenil sem se, da Vam izpregovorim o obrtnem zavarovanju, katerega nam predvideva obrtni zakon v § 384, ki se glasi:

„Minister za trgovino in industrijo se oblaščja, da predpiše v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje ter po zaslišanju zbornice v dveh letih uredbo o organiza-

Vežanje usnja z gumijem (podplati). Za priklejenje gumija na usnje se rabi sledeči klej: Zmeša se 40 delov odpadkov od kaučuka, 35 delov kofonije in 35 delov firniža iz lanenega olja. Vse to se dobro prekuha. Usnje in gumi se mora toliko časa skupaj tiščati, da se klej osuši.

cilj, načinu in pogojih zavarovanja članov združb zoper bolezni, za onemoglost, starost, smrt in zoper nezgode.

2. Ko se uredba razglasi, morajo združbe rokodelcev izvesti zavarovanje zoper bolezni, za onemoglost, starost in smrt in zoper nezgode. Tako zavarovanje se izvede za področje ene ali več banovin. Ko se zavarovanje izvede, morajo vsi rokodelci dotične banovine plačevati zavarovalni prispevek. Za zavarovanje se sme ustanoviti skupen sklad ločeno ali v okvirju obstoječih podobnih zavodov ali kreditnih ustanov za področje ene ali več banovin.

4. Če ustanove združbe sklade za podporo članov ali njihovim rodbinam v sili, boleznih ali za primer smrti, smejo člani tudi k takim skladom pristopiti.

5. Pravila (statut sklada) odobruje ban po zaslišanju zbornice. Upravljanje sklada nadzira ban. Če se ustanovi sklad za področje več banovin, odobri pravila sklada v sporazumu s prizadetimi banovinami ban, v čigar področju ima sklad svoj sedež. Če se sporazum doseže, odobri pravila minister za trgovino in industrijo.

(Dalje prihodnjič.)

Upravi „Obrtnega vestnika“.

Z ozirom na pažnjo moje osebe in obrta v Vašem cenj. listu z dne 7./X., ker ste mi žrtvovali kar 2/3 celega lista Vam sporočam, da si blagovolite izplačati pri Zvezi obrtnih združb iz molega dobroimetja Din 40.— kot podporo za trud in uslugo, sicer bi Vam nakazal več, ampak smatram, da večjo vrednost za reklamo ne predstavljata Vaš list za to malo število čitateljev, ki jih še ima.

Z odličnim spoštovanjem

Pičman.

Obrtniki lesne stroke v Avstriji so imeli na Dunaju svoj sestanek. Sklenili so sledečo resolucijo:

Popolna zapora uvoza lesnih izdelkov iz tujine. Oddaja komunalnih t. i. vseh javnih del na male obrtnike, stvarjenje fonda od onega denarja, ki se že vplačuje po obrtnikih v socialne svrhe, da se iz tega fonda preskrbi obrtnike za stara leta, odprava vseh več kot 12 plač na leto in odzvem vseh mest obrtnih funkcionarjev, ki prejemale za nje več, kakor eno plačo.

Mi hočemo

Svoječasno je prešla naša zadruga okrožnico zbornice za TOI, katera med drugim tudi poziva, da imenuje zadruga enega zaupnika, kateri bi nadzoroval praktično delo kandidatov za mojsterske izpite, zadruga je že dvakrat stavila tozadevne predloge zbornici za TOI v Ljubljani. Za zaupnika smo imenovali sedanjega združnega načelnika na Bledu.

Svoječasno smo na poziv zbornice za TOI v Ljubljani zbrali vse zastopnike pri davčnih komisijah od 17 občin, katere pripadajo v naš zadrugi teritorij v Radovljiškem srezu, ter poslali zbornici s primernimi nasveti in predlogi, v svrhu reorganizacije davčnih komisij, ker ta stvar je najobčutnejša za nas obrtnike. Če bode prišlo do učinka kdaj in koliko bomo videli in občutili? Davčne komisije, v kolikor se tiče zastopstva obrtništvu, naj na poziv občin obrtne zadruge predlagajo svoje zastopnike občin, katera naj potem šele iste predlaga davčni upravi, tako bo obrtnik res zastopnik po članih, kateri bodo res znali in hoteli zastopati svoje tovariše davkoplačevalce. Jan Matevž, Bled.

Zakaj vpijejo?

Kdor je imel priliko videti ali pa celo čitati zadnji dve številki „obrnliške strokovne“ lista „Obrtnega vestnika“, ta si je mogel pač z največjim začudenjem staviti vprašanje, da li je mogoče da list predstavlja oficijelni obrnliški organ naših neobrnliških nasprotnikov in da li je mogoče njegova revolversko nekulturna in nemoralna vsebina resnično izraz volje, ki jo gospodje predstavljajo kot gospodarsko-stanovske težnje onih, ki so jih na ta mesta bodisi izvolili ali pa imenovali. „Obrtni vestnik“ pod sedanjo okolico je že opetovano direktno ali indirektno izražal svojo preroško bojazan, da bi morda bratje z juga s svojo ločeno Obrtno zbornico ne vrinili tudi nam dobrote. Ta šlager je v poslednjem času postal „Obrtnemu vestniku“ in pa vsem gospodom krog njega takorekoč idejna osnova, na katere opirajo svoje prozorne plemenske težnje in mržnje in jih prav tako z njo opravičujejo javno in privatno. Danes nam je ob čitanju „Obrtnega vestnika“ pravzaprav šele jasno, zakaj vse to. Zato, ker jim je obrnliški način svobode obrtnikov in pa pisanja kakor ga n. pr. po njihovem prepričanju zastopata beograjska „Zanatlija“ in pa zagrebški „Obrnliški vjesnik“ še mnogo prekulturne. Ta dva lista si lahko stavimo za vzor kulturnega in naprednega in če hočete tudi evropskega obrnliškega tiska. Gospodje okrog O. V. ga nadomestujejo v svojih barbarsko decivilizacijskih in de-

morlizajočih težnjah z naravnost kulukaferskim načinom pisanja, kakor je to razvidno iz poslednjih dveh številki „O. V.“

Gospodje, danes Vam moremo mirno reči, da smo ponosni, da po Vaših trditvah zastopamo obrtnike, ponosni zato, ker je skupnost vse eno še mnogo, mnogo kulturnejša, višja in vrednejša, kakor pa Vaše sebično kulukafersko, ki ga bodele mogli nekoč vtakniti slovenskemu delu jugoslovanskega obrnlištvu v njegovi borbi za napredek, kul tizacijo in civilizacijo z dvomljivim ponosom za klóbuk kot uspeh in sad Vašega dela v Vaši visokokulturni misli. Da bi se nadalje tu na papirju zgražali nad vsebino in obliko Vaših „kulturnih“ napadov, potem bi morali pač čakati novih slovenskih besedoslovnih izrazov zato, da bi mogli še onih šestdeset besed iz kulukaferskega besednega zaklada prenesti k slovenskemu jezikoslovju. Ali v resnici nimate kaj drugega, pametnejšega in lepšega v vaši glavi. Preoblica Vaših naslovov, ki jih stavljate na čelo vsakega napada posebej mislimo, da se bo tako stopnjevala, da naslednja številka Vašega lista res ne bo prinesla drugega, kot samo še naslove in to kar je bilo v članku „Zaplankarijem“.

Če pa že tako otroško vpijete po odgovorih, no, potem pa Vam bodemo nekoliko z njimi postregli.

Glede svoječasne naše predstavke biv. ministrskega predsedniku Živkoviču smo povsem mirni, ker ne predstavljajo prav nič drugega, kot resnico. Iz bojazni, da jo javnost ne izve, ste se zaenkrat pač zatekali k sodišču, da nam začasno onemogočite njeno objavo v vednost obrnlištvu, ker Vi dobro poznate taktiko, ki se je more človek v sličnih slučajih poslužiti s čl. 66. odst. 1. Zakona o tisku ki pravi: „Tožbe ali katerekoli spise o kazenski pravdi, dokler se ne prečitajo na ustni razpravi, ni mogoče objaviti v tisku“, sicer se kazniš pisec s 6 mesečnim zaporom.“ No, pa je še, hvala Bogu, ustna razprava pred nami. Mi bi ob tej priliki radi samo opozorili Vas na nešteto Vaših denunciacij, ki ste jih ustmeno iznašali pred vsemi mogočimi činitelji, tako ste nas tudi ožigodali celo s „komunisti“ pred ministrom in pa seveda povsod drugod enako. Tudi mi bomo v najkrajšem času poiskali tozadeven paragraf in potem boste dajali točnejše in z dokazi podprte odgovore. Ali se spominjate sličnega procesa pred leti v Zagrebu?

Za reklamo g. Pičmanu se bode pa on gotovo sam zahvalil „Obrtnemu vestniku“, ker on ima res solidno in znano podjetje, katero je vstvaril s svojimi lastnimi obrnliškim rokami, s svojo marljivostjo in poštenostjo, povdarjamo še enkrat: s poštenostjo! po paragrafu 23. in 24. novega obrtnega zakona in ne da bi bil kdaj v mestnem ali zborničnem zastopu.

Potem pa pride pesem o g. Franchettiju. Mi se zelo čudimo, kako je to mogoče, da se danes g. Rebek in njegov list tako vneto zavzemata za g. Franchettija, ko pa nam je vendar znano, kako je še pred nedavnim govoril g. Rebek in tudi drugi o njem. G. Rebek se bo sam najboljši spominjal, kako ga je ocenil ob neki priliki g. Franchetti kot neznačajneža s katerim ni mogoče skupno delovati in je prav vsled tega moral g. Rebek zapustiti neko mesto. No, potem pa je mogoče samo dvojje; dali se je g. Franchetti tedaj zmotil, ali pa je g. Rebek v poslednjem času res tako izpremenil značaj in ga rehabilitiral v očeh g. Franchettija, da je sedaj harmonija med njima mogoča. In potem gospodje, kaj je s tožbo g. Krapeža zoper g. Franchettija? Pričakujemo, da boste njen izid itak objavili v Obrtnem vestniku.

Kar se tiče našega stvarnega odgovora na Vaše članke v prejšnji številki O. V. nas resnično postavljate v fatalen položaj, ker mi že delj časa premišljujemo, na kakšen način bi mogli na ne-stvarnost, stvarno odgovoriti. Prosim Vas, da začnete vendar že enkrat stvarno delovati za obrtnika: Vaš uvod je že zdavnaj predlog in bojimo se, da ne bi zares samo pri njem ostalo.

Glede blatenja obrnlištvu Vam moremo reči le to, da to prepuščamo v vsem obsegu Vam, ker ga doseđaj še ni nihče tako in toliko blatil, kakor pa Vi. Nehajte, obrtniki nišmo slepi, in tudi ne gluhi, ki le v takim morete Vi imponirati s svojo hinavščino.

Obrnlištvu je na naši strani, to mi vemo brez Vaših dokazovanj o nasprotiem in to je nam in tudi Vam pokazal naš vsebanovinski obrnliški zbor v Unionu. Pa nam je končno prav malo na tem, če Vi to pripoznate, ali ne. Za nas je glavno to, da nam to pripoznavajo drugi merodajnejši faktorji, kakor pa so gg. z Rebekom na čelu. Pomnite pa, da nam Vaše mnenje in mišljenje o obrnliških zadevah sploh ni merodajno, ker smo hvala Bogu že zapustili one čase, kjer je bilo treba spoštovati generale brez vojske. Če pa hočete ustanoviti posebno aristokratsko kasto Vi, tam na čelu zapeljancev, potem bodite generali in se borite proti vojski. Iz „Obrtnega Vestnika“ pa bi Vam svetovali po tem, kar ta prinaša, da ga raje preuredite v „Čuka na palci“, da ne bodo obrtniki po nepotrebnem ugibali, da li je to humorističen ali resen list.

To je naš odgovor, gospodje! Več se nam ne zdi vredno in potrebno, ker imamo dovolj res-

nega dela na programu, da bi se pri tem ukvarjali z neresnimi ljudmi. Vemo pa, da je Vaša jeza, ki jo v „Obrtnem Vestniku“ iztresate na nas, namenjena bolj onim, ki so Vas 4. septembra pustili na cedilu in Vi sedaj naravno jočete od jeze. Oni že vedo, zakaj, mi tudi, Vi pa najbrž tudi. Mi vemo, da hočete s svojim vpitjem zakriti le svojo nesmrtno blamažo dne 4. septembra v dvorani OUZD. s svojimi iz trte izviti 137-imi združnimi načelniki in ste še toliko pošteni, da o drugih ne govorite, pač ker jih ni bilo. No torej, je že tako, k Vam so prišli generali, k nam pa vojska, ki si hoče izbrati in določiti svoje voditelje. Sedaj se razumemo, kaj ne?

Obrtniki! Sedaj veste, zakaj jočejo.

Položnico za poravnavo naročnine lista »Obrtnik« ste založili. Poišcite jo takoj in nakažite Din 30.— še danes, da zopet ne pozabite.

Zakaj ta Izpremembra?

Podeželski obrtniki smo na površju. Zakaj? Pričelo se nas je resno upoštevati. Poglejmo Obrtni Vestnik. V njem se vrši na enkrat preokret, v zadnjih treh številkah nam posveča toliko pažnje in kaže toliko iskrene ljubezni, kakor prej ne v desetih letih. V štev. 36. se je žrtvoval za nas kar del prve strani. To je bilo pametno in pravično. Napaka, katero je storil v svoji 9. številki, je s tem popravičen. Če se je takrat podeželskega obrtnika držalo za človeka drugega reda, danes tega ni več. Tudi v št. 37. se nas še ni povsem pozabilo. Toliko pažnje se nam sicer ni več posvečalo kakor v prejšnji številki, pa kaj hočemo, saj je zborovanje od katerega se je pričakovalo, da bo zadalo opoziciji smrtini udarec, bilo že za nami, zato se pomoč podeželskega obrnlištvu najbrže ni več zdela potrebna. Ker so se pa med tem tečasom godile gotovo tudi še druge stvari, sem pričakoval, da bo tudi O. V. skoraj čutil potrebo, da nas spet postavi na kako odlično mesto. In res, na naslovni strani njegove štev. 38—39 je namazal naenkrat kar tri članke posvečene podeželskemu obrnlištvu. Čeprav sem prej imel pomisleke glede te nenavadne in nepričakovane ljubezni, vendar vidim sedaj, da se nas snubi resno, ker skoraj bo ljudem, ki morajo biti proti volji obrnlištvu njegovi voditelji, potrebna pomoč z dežele.

Dragi snubeč! Armada podeželskega obrnlištvu je mnenja, da si Ti zanjo pregosposki. Ali bi ne bilo zate bolje, ker nosiš frak in cilindar, da zasnubiš pri izobraženih neobrnliških? Veš, da predstavlja armada podeželskega obrnlištvu moč, s pomočjo katere bi se Ti z lahkoto vzdržal na površju, zato je nevesta nezaupljiva, ker ve, da Ti je le za njeno doto. Ali si mnenja, da Ti pomoč neobrnliškov v boju proti volji obrnlištvu ne more več zadostovati? Če bi bila Tvoja ljubezen iskrena, potem bi Ti upošteval želje, katere je podeželsko obrnlištvu izrazilo na zborovanju v Unionu, kjer se je zbralo, ker se je zavedalo, da v dvorani OUZD nima iskati prijateljev. Upoštevaj te želje, ker drugače s Tvojo snubitvijo ne bo nič. Predvsem pa ne bi smel svoje ljubezni prikazati v tako burni obliki in tako javno, kakor si to storil v Tvojih snubitvilih pismih in Obrtnem Vestniku, kajti podeželska duša ne ljubi tako nenavadnega vsiljivega usmiljenja in je proti zahrbtnemu širokoustežu nezaupljiva. Tvoja snubitvna pisma bi naj bila iskrenejša in manj frazarska, da ne bodo škodovala še listu, kateri jih tiska. Saj je pisanje O. V. ter govoričenje primerjano z delom gotovih ljubljanskih gospodov, nas na deželi že toliko zdrnilo, da ne rabimo nikogar od Vas več, da bi hodil k nam agitirat za Vašo skupno zbornico.

Neobrnliška Ljubljana, zakaj apeliraš na podeželsko obrnlištvu? Zakaj nisi stopila z njim v stik v dvorani OUZD? Saj vendar piše O. V., da so se tam zbrali **povečini podeželski obrtniki**. Pa čeprav se je nekomu vrinila pomota, ker se je podeželsko obrnlištvu zbralo v Unionu, vseeno bi lahko stopil v stik z njim oni, ki tako nujno rabijo njegove pomoči, saj je bil dostop vsem v Unionu prost. Poiskati nas bi bilo treba v oni hiši, kjer smo bili, ker osebnost se je vedno lažje pomeniti, kakor pa pismeno ali potom časopisja, ki nikakor ni nezmožljivo.

Sedaj, ko se je naenkrat pri „O. V.“, kakor vidim res resno pričelo upoštevati podeželskega obrtnika, upam, da se mi ne bo zamerilo, če izrazim tudi jaz malo prošnjo. Ker se v zadnjem Obrtnem Vestniku omenja, da je g. Franchetti nekaj rekel, česar da ni rekel, bi prosil Obrtni Vestnik, da nam pojasni zakaj je odstopil g. Franchetti. To švedo le zato, da ne bo kakega ne-sporazumljenja. Saj to bo moral misliti tudi O. V. uvideti, da take doktorsko-zavite fraze, kakor jo je o zadevi v zadnji številki priobčil, na deželi ne moremo razumeti.

Ker sem že ravno pri pisanju, si dovoljujem ponižno pripomniti, da poročevalec O. V. ni popolnoma točno slišal kaj je izjavil g. Vlado Markovič. Če je pa on dobro slišal in razumel, potem je moral napačno poročati, ali pa je imel

Obrtniki! Obrtnice! Pristopajte kot člani k Društvu jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino, katero Vam oživlja potlačen stanovski ponos.

vmes roke tiskarski škrat. Jaz si z g. Markovičem nisem prav nič v sorodu, zato bi mu, v slučaju, da bi si on upal trditi to, kar je recimo po pomoči zapisal O. V., takoj pomoli pod nos št. 4 Obrtnega Vestnika od leta 1931, ter mu pokazal na strani 3, v tretjem stolpcu, drugi odstavek poročila o plenarni seji ZTOL. Nasvetoval bi O. V. pa tudi ysem drugim, ki se za obrtniški pokret zanimajo, da si to zanimivo poročilo prečitajo.

V ostalem pa moram reči, da je pisava O. V. po zborovaju jako sočesta in izpremenjena. Izgleda, da so gospodje z veliko blamažo v OUZD zgubili glavo.

Podeželan.

Kdo je farizej?

Na pavšalno sumničenje neobrtnikov v O. V. št. 38—39. pod naslovom „Besno zaničevanje obrtniškega stanu — zlasti podeželskega“ je potrebno, da tako natolecvanje obesimo na tiste, katerim pripada. Na predkonferenci dne 24. januarja 1931. zveze obrtnih zadrug v Trg. domu v Ljubljani si je dovolil podeželski obrtnik tov. Gogala staviti predlog, da se pri sestavi kandidatske liste upošteva tudi podeželske zadruge, ne samo ljubljanske. In kdo se je čutil prvi užaljenega? Gosp. Rebek, Krapež in Igljič; menda zato, da bi sedeli v odboru s podeželskim obrtnikom, pa so takoj zagrozili z odklonitvijo vsakega sodelovanja, ako se sprejme ta predlog. Noben teh ni pomislil na podeželske zadruge, katere so v ogromni večini vzdrževale zvezo in v stiski rešile njeno zavoženo gospodarstvo in blamažo teh oblastnežev, ki so imeli samo velik apetit na prispevke podeželskih obrtnikov, pravic pa za nje nobenih — in isto je še danes.

Na drugi redni seji Zveze pri „Sokolu“, po čitanju dopisa Mariborske zveze obrtnih zadrug, da so oni pripravljene sprejeti sklep k vprašanju zbornic, ki ga naj ta seja sklene. Zopet je podeželski obrtnik tov. Rebolj stavil predlog, da naj seja sprejme glasovanje zadrug iz leta 1928, ko se je izjavila absolutna večina za samostojno Obrtno zbornico. Kdo se je uprl temu predlogu? Kdo je skakal preko mize? Kdo je razsajal in zapustil sejo (pred rdečo ruto)? Kdo je bil proti predlogu podeželskega obrtnika: Rebek, Krapež i. t. d. Kdo je tisti zgaral, ki je razsajal in se umaknil pred večino iz seje? Ali tisti, ki so ostali složni s predlogi podeželskih obrtnikov, katerih sloga vas danes peče ker so pokazali svojo pripadnost javno v Unionu.

Podeželski obrtniki smo spoznali vaš oves in vaš bič, zato bomo sami branili in gradili svojo bodočnost v samostojni Obrtni zbornici!

Ivan Bizjak, čevljar — Krško.

Kakršno delo, tako plačilo

Navzlic temu, da se je večina obrtništvu že ponovno izjavila pri nas za posebno „Obrtno zbornico“, si manjšina obrtnikov s pomočjo neobrtnikov na drugi strani po vsej sili prizadeva svojevoljno neglede na pošteno in odkrito voljo obrtništvu, temu še naprej poveljevati. Za mnogo se jim pač mora iti, če še vseeno vstvarjajo, ko so videli in že davno spoznali, da jih obrtništvu več ne upošteva in ne mara, a kljub temu hočejo ostati kakor so bili.

Gospodje, zgubili ste naše zaupanje, naše zahteve ste omalovaževali in zato ste pač prav pošteno zaslužili temu primerno plačilo, ki smo vam ga izplačali v obliki: **splošne nezaupnice.**

Prav na mestu bi bilo, da zapustite svoje stolčke in prepustite obrtniku, da o svoji nadaljni usodi sam odloča brez Vaše pomoči in demagoških nasvetov in da popravi to, kar se še od Vaše polomijade popravi. Skušate ribariti po deželi, ker vam je po mestih, posebno pa v Ljubljani, kjer sedaj regulirajo Ljubljano, prekalna voda. Le pridite med nas, pa boste videli, kako vam bomo mi skallili naše bistre in čiste potočke. Pomnite, da je bil naš podeželski obrtnik prvi, ki je spoznal, da Vaša pota niso prava in mi smo tisti, ki predstavljamo večino in zahtevamo svoje pravice, za katere se bomo borili vzlje Vašemu slepomišljenju s podeželskim obrtnikom. Je že tako, da kdor ima po mestih smolo, gre na deželo. Če pa ga še tam doleti ista sreča, potem zasluži vsekakor že davno zasluženi pokoj.

Zatorej pustite podeželskega obrtnika v miru!

Stefan Lamut,
Čeplje-Savinjska dolina.

Težke potopljene ladje se dviguje iz vode na sledeč način: Nad ladjo se zapelje drugo močno ladjo ali pa tudi dve ladj. To ladjo se obremeni toliko, da se ta posede v vodo za dva do štiri metre. Nato se priveže spodnjo potopljeno ladjo z močnimi jeklenimi vrvmi na plavajočo. Ko je spodnja dobro privezana, se odlaga breme zgornje (navadno je to voda), zato se prične zgornja dvigati in dviga s seboj tudi potopljeno privezano ladjo. Obe ladji se vleče nato toliko časa, da spodnja zopet nasede na strugo, nakar se postopek ponovi. To se dela toliko časa, da je ladja na površju, kjer se ji odtoči voda, zamaši luknja, tako, da ladja zopet sama plava.

Končno so se izdali, zakaj tak krik in vik

Že v dveh štev. „Obrtnega vestnika“ so sami lažnjivi napadi in falzifikati raznih izjav, radi katerih bomo sicer primorani izvajati konsekvence. Toda navsezadnje pa le priznajo zakaj vse to. To radi tega, ker smo zahtevali že davno nam pripadajočih 12 mest v obrtnem odseku skupne zbornice, dokler ista obstoja, katero si prilaščajo po sili obrtniški voditelji kot svojo last. Hočejo imeti od nas odgovorov. Dalj smo jim odgovorov in težkih obremenilnih vprašanj toliko, da se izgubijo med njimi, kakor kamenček v morju. Vprašamo Vas še enkrat, ali vam nismo dali zadosti vprašanj v „Zanatliji“, dalje v „Obrtnem vestniku“, ko smo ga imeli še v rokah, nato v „Obrtnem vjestniku“ in sedaj še v našem listu in to samo taka vprašanja, pred katerimi se ne da zvijati, toda šli ste hoté iz bojazni pred resnico preko njih. Vsa ta vprašanja so takega značaja, da bi vsak človek, ki ima le malo ponosa in kateremu se ta stavlja, moral opustiti vsako nadaljno vstrajanje in slepomišljenje v obrtniških vrstah, ter se umakniti, da s tem ne ovira nadaljni pokret obrtništvu. Tako bi največ koristil splošnosti ter še celo onim, katerih orodje pravzaprav je.

V zadnji naši številki smo vam jasno povedali, da bomo javili ob prvi priliki vlogo na bivšega ministrskega predsednika g. Živkoviča, toda z ozirom na Vaše ponovno zavijanje Vas prosimo, da isto blagovolite storiti vi. „prikrojeno seveda po svoje“, ker imate v Vašem listu dosti prostora, za kar vam bomo zelo hvaležni. V drugem članku zadnjega „Obrtnega vestnika“ se pritožujete nad podjetnostjo g. Pičmana, toda dajemo vam v vednost samo to: kdor je v stanju pokazati napredek v svojem obrtu, je v stanju napredovati tudi v obrtniškem pokretu — nam je prav žal, če gospod Rebek ni pokazal še do sedaj boljšega napredka, kot g. Pičman.

Za tretji članek pa ugotavljamo, da bo imel za pisca dalekosežnejše posledice, odnosno za tistega, ki stoji za tem člankom. Do sedaj sicer nismo hoteli nikomur osebno v službi škodovati, toda sedaj pa smo primorani, da si poiščemo zaščite. Mi prav dobro vemo, kdo z nekomu „igra“ dvoilčno vlogo.

Na 3. članek na drugi strani pa vprašamo samo to: ali smatrajo g. Rebek in drugi nesebičnost in pošteno delo za podeželskega obrtnika to, da je za plačilo Din 1.000.— mesečno imel skoro 2 leti voljo večine obrtništvu v predalu zaprt in sicer 56 izjav za samostojno obrtno zbornico in tudi njegov drug g. Krapež si je pustil izplačati pri sestrajniški organizaciji mesečno Din 500. Mislimo, da to ni nikak nesebičen ideal.

V ostalem pa vemo, da v celem listu ni vaš namen drugo, kakor gosp. Pičmanu tudi gospodarsko škodovati, kajti v pokretu in organizacijah ste propadli popolnoma. Ali poznate čl. 52. zakona o tisku? Mi poznamo vašo taktiko, pred katero ni nič nedotakljivega. Življenske poštenosti in resnosti se boste še učili!

O Vaših frazah o samostojnosti ve že vsak obrtnik, da so popolnoma neresne in jim ne verjamete niti sami, ker popolnoma brez samoobvladanja odklanjate skupnost z vsem obrtništvom v državi, brez katerih sodelovanja smo vam že neštetokrat povedali, da so vsi uspehi nemogoči in izključeni. Vas je samo mnogo v Vašem listu in na papirju, toda v dvoranu si pred maso ne upate in kakor veste, ste se temu ognili tudi 4. septembra.

Bili ste samo vi tisti, ki ste vedno podeželskega obrtnika odrivali in še njegova mesta in nagrade med seboj razdeljevali. Ali se več ne spominjate, kako sta zahtevo podeželskega obrtništvu po zastopstvu v zvezi obrtnih zadrug odklonila baš g. Rebek in g. Krapež in bi še ob tej priliki prišlo do razkola, da ne bi bili ravno Pičman in njegovi pristaši posredovali in celo svoja mesta odstopili kot združni načelniki in podnačelniki, podeželanom. In končno še pripominjamo, da kakor nam je znano, g. Pičman pomeni že skozi 10 let nekaj v organizacijah in deluje vedno brezplačno. G. Rebek pa si še danes ni osvojil niti zadruga, ki ji pripada.

V ostalem pa smatramo, da bi bilo škoda odgovarjati na te nesmiselne čencarije, dokler nam ne daste vsaj nekaj konkretnih odgovorov, katere smo vam takorekoč stavili na deset-tucate. Zakaj vi zahtevate odgovorov na svoja vprašanja, če pa mi na naša, ki smo jih stavili pred vami, na vas, še do danes nimamo niti enega. Ako pa se smatrate za mož, vas pa pozivljamo, da se ojunačite in svoje članke in vprašanja podpišete. Tedaj vam pa bomo na vse to podrobno odgovorili. Dokler pa tega ne storite, smatramo vsako polemiko za potrat časa s skritimi in neodgovornimi dušami.

Za pomoč urarskim mojstrom je sklenila švica vladna nakazati potrebnim prosilcem do 15.000 frankov (160.000 Din) brezobrestnega posojila. Polovico takih posojil krije država, polovico pa kantoni (dežela). V nujnih slučajih se da to posojilo iz „Fond perdu“ (iz fonda zgube).

Koliko je vredna strela?

V strell iz oblaka je za 4—6 dinarjev elektrike. Marsikdo bode dvomil, da je vsa ona moč, katera je v stanju razrušiti in preklati drevo ali hišo, tako malo vredna. Primera za dokaz resnice se pa da navesti sledeč: S pomočjo škripčevja (škripčevje je sistem koles z utorom (Rollen), katera so med seboj tako zvezana, da reducirajo delo velike hitrosti in velikega bremena v veliko breme in malo hitrosti). N. pr.: da se dvigne težko traverzo v prvo nadstropje v eni sekundi, je treba močno dvigalo. Na škripčevju pa dvigne en delavec isto traverzo v prvo nadstropje, samo s to razliko, da rabi za izvedbo tega dela mogoče pol ali celo uro, ne pa samo eno sekundo. Kot razvidno, se je napravilo isto delo, rabilo se je pa različen čas. Škripčevje rabimo torej zato, da razdeli delo (brema na njenem potu) v daljša razdobja. (Delo se računa: kilogrami krat metri v sekundah [ali kg.m/sek.])

Pri strelji je isto. Strela zbere vso svojo moč v eni desetinki sekunde. Ako izmerimo in izračunamo po strelji opravljeno delo (strele same ne moremo izmeriti) z istimi električnimi merami, kakor merimo elektriko pri hišni razsvetljavi (v kilowatih porabljenih v eni uri) dobimo, da zadostuje za normalno malo streljo 36.000 Kw. (Kilowatt je 1000 wato; 1 wat je zmnožek od voltov in amperov, torej volt krat amper. Za tolmačenje električnih oznak, volt, amper in wat si vzamemo lahko železno cev, v kateri je 1 kg vode. Z batom dvignemo ta 1 kilogram vode za 1 meter, torej smo opravili delo 1 kg krat 1 m, to je $\frac{1}{1000}$ konjske sile ali 0.983 wata. Množina (1 kg) vode nam predstavlja amper, odpor pritiska navzdol ali dviga vode (1 meter) pa volte. Če nam ta voda sama potisne bat nazaj, opravi ta voda delo zmnožka volt krat amper, kar znaša 0.983 wata. Ako pa potisne ta voda vsako sekundo enkrat bat navzdol in opravlja to skozi eno uro, pravimo, da opravlja ta voda to delo 0.983 wat-uro. Hišni tok za razsvetljavo ima običajno 220 voltov in 3 amper, to da 660 wato ali 0.66 KW; če rabimo teh 0.66 KW vso uro, porabimo 0.66 KW/uro).

Da izračunamo vrednost strele, katera rabi 36.000 KW/ur samo eno desetino sekunde in vsaka ura ima 21.000 desetink sekunde, moramo deliti ceno, kolikor stane 36.000 KW/ur s številom 21.600. Torej, ako je električen tok po 3 dinarje kilowatt, stane strela 36.000×3

$21.600 = 5$ Din, to je toliko, kolikor porabi normalna 100-watna žarnica za razsvetljavo v sedemnajstih urah (1.7 KW/uro).

A. K.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce odnosno njih vdove.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1932 za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njih vdove ustanove po 150 Din odnosno po 100 Din.

Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1932. Priloži naj se jim od občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Razpisi okrožnih odborov?

Okrožni odbor v Celju razpisuje v dnevniških službo upravnega tajnika. Isto je pred kratkim razpisal tudi Pripravljalni odbor za osnovanje Okrožnega odbora v Ljubljani.

Čudno se nam zdi, da se zamorejo že razpisovati službe, ko pa Okrožni odbori zakonito še niti ne obstoje, čeravno se to godi pod firmo Pripravljalnih odborov. Gotovo se gospodom mudi, da bi na ta mesta vzeli ljudi, ki jih imajo v ta namen že pripravljene.

Stojimo na stališču, da ne morejo biti ti razpisi veljavni, dokler niso v zmislu zakona oživotvorjeni Okrožni odbori. Svarimo zato že sedaj vse merodajne činitelje, da tem razpisom posvečajo potrebno pažnjo, da ne bo prepozno.

Tečaj za obdelovanje lesa na mizarskih strojih se priredi v Vižmarjih pri St. Vidu v času od 17. oktobra od 3. novembra t. l. od 18. do 20. ure zvečer v delavnici tovarne g. Kregar-ja. Predaval bo g. Ivan Kregar, absolvent strokovne šole za lesne obrte v Stuttgart-u. Pokazal bo vse načine uporabe mizarskih strojev, seznanil udeležence z najmodernejšimi metodami in tehničnimi izpopolnitvami pri obdelovanju lesa. Prijave naj se pošljejo do 15. oktobra kr. banski upravi, referat za pospeševanje obrti. Ljubljana, Stari trg št. 34/1 ali pa Zadrugi lesnih strok v St. Vidu nad Ljubljano. Tečaj je brezplačen.

Tiskaln. J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija. d. d. v Ljubljani Odgovoren L. Milkša.